

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 24 oktober 2019

Motie

Agenda nr. 5/2

Motie betreffende een make-over voor fietsostrade F1,
ingediend door Diederik Vandendriessche (Groen).

Als oudste fietsostrade van het land is de F1 Antwerpen-Mechelen zowat de moeder aller fietsostrades. In de jaren 2007-2008 werd deze fietsostrade vooral in de stad en de zuidrand als lappendeken van fietspaden uitgetekend en in gebruik genomen. De opening van de fietsostrade in 2008 was dan ook een fietstocht van het station van Berchem tot aan het station van Kontich, voornamelijk langs bestaande fietspaden die opgewaardeerd werden. Nadien volgde de verdere aanleg Kontich-Mechelen, waar vooral rond Duffel en op Mechels grondgebied nieuwe lange stroken als volwaardige fietsnelweg werden aangelegd. Maar ook tussen Kontich en Mechelen zijn er, bijvoorbeeld in Sint-Katelijne Waver, langere stukken waar de keuze werd gemaakt om de fietsostrade via de bestaande weginfrastructuur te ontwikkelen. Die combinatie van bestaande wegen en fietspaden enerzijds met de vermeende onbeperkte snelheidsmogelijkheden van een fiets-'snelweg' anderzijds zorgt op verschillende plaatsen in meerdere gemeenten voor moeilijke en gevaarlijke verkeerssituaties. Bovendien tonen de vermelde jaartallen aan dat het traject en de contouren van de F1 werden gecreëerd in een tijd toen er van elektrische fietsen nog maar nauwelijks sprake was, laat staan van speedpedelecs. Daarom zouden we vanuit onze fractie willen oproepen om op basis van een geactualiseerde inventaris een motie af te geven aan de betrokken gemeenten, zodat ze samen met de provincie een veilige oplossing kunnen uitwerken voor het bovenlokale fietsverkeer op hun grondgebied. Immers, de provincie heeft de fietsostrade oorspronkelijk aangelegd, maar na de aanleg zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het verdere beheer. Vandaar de procedure van de motie.

Op beleidsvlak is er overigens een soort niemandsland ontstaan. De betrokken gemeenten verwijzen – eigenlijk onterecht – voor moeilijke verkeerssituaties naar de provincie en de provincie kaatst – min of meer terecht – de bal terug naar de gemeenten. De situaties in kwestie blijven daardoor echter onopgelost, waar uiteindelijk niemand bij gebaat is, zeker niet de fietser die een bovenlokaal traject aflegt. Zonder een exhaustieve opsomming te willen geven, gaat het – komende van Mechelen in de richting van Antwerpen – onder meer om de volgende punten:

- In Sint-Katelijne-Waver werden vlak voor het station aan beide zijden van de weg lange gele fietssuggestiestroken voorzien. De vraag stelt zich of hier geen werk kan worden gemaakt van een apart fietspad of een fietsstraat.
- In Kontich doet zich voor het station Kontich-Lint al langere tijd een behoorlijk chaotische situatie voor met aan- en afrijdende bussen, aan- en afrijdende auto's en de voorbijrijdende fietsers. De provincie zou de

gemeente samen met de Lijn rond de tafel kunnen brengen om een definitieve oplossing uit te werken.

- In Hove bestaat er al sinds het ontstaan van de fietsostrade een bijzonder gevaarlijke kruising met de Beekhoekstraat aan de zogenaamde 'donderbrug'. Een fietsbrug zou hier soelaas kunnen bieden, maar die is technisch minder vanzelfsprekend dan het lijkt. Een oplossing is niet evident, maar we mogen hier niet blijven wachten tot er een ernstig ongeluk gebeurt.
- Vervolgens is er Mortsel, waar de fietsostrade grotendeels over – naar hedendaagse normen – behoorlijk smalle fietspaden kronkelt, wat met de toename van de speedpedelecs en van het fietsverkeer in het algemeen verre van evident is. Zo is er bijvoorbeeld het fietspad in de Jordaenslei, naast het Sint-Jozefziekenhuis. Om dit smalle fietspad in overeenstemming te brengen met de voorgeschreven breedte van het Fietsvademecum, zou de parkeerstrook opgeheven kunnen worden. Dat lijkt niet zo'n moeilijke oefening aangezien het ziekenhuis nu een nieuwe parkeergarage heeft voorzien.
- In de Amadeus Stockmanslei zou het huidige fietspad één enkele richting kunnen worden (richting Mechelen) en de rijbaan de andere richting kunnen volgen (richting Antwerpen). De straat zelf zou dan als fietsstraat ingericht kunnen worden. Maar dan zou ook De Lijn mee moeten stappen in het verhaal en de lokale busroute moeten aanpassen, wat ook een impact heeft op enkele bushaltes. De provincie lijkt hier de ideale partner om alle betrokkenen rond de tafel te brengen.
- Vervolgens is er het stuk fietsostrade tussen de Deurnestraat en de gemeentegrens Berchem-Antwerpen ter hoogte van Agfa-Gevaert. De heraanleg van dit stuk staat normaal gezien op de planning, maar een volledige realisatie in de herfst van 2019, zoals oorspronkelijk aangekondigd, zal al niet meer lukken. Wat is er aan de hand? Moet er hier druk gezet worden op het betrokken bestuur?
- Dan komen we bij de verkeerslichten aan de Arbeidersstraat in Berchem. Die blijven minutenlang op rood voor de fietsers, met lange fietsfiles tot gevolg. Hier zou sprake zijn van een fietsbrug, maar wat is daarvan nu de exacte timing? De vraag kan gesteld worden of we op dit vlak geen druk dienen uit te oefenen op het Antwerpse stadsbestuur. Dag in dag uit groeien de fietsfiles aan, dus kordate actie is hier zeer welkom.
- Zo rijden we ten slotte de stad in, waar we natuurlijk nog sterker geconfronteerd worden met het gebruik van de bestaande weginfrastructuur als route voor de fietsostrade in plaats van gebruik te kunnen maken van een eigen traject. Moeilijke punten blijven hier het kruispunt met de Plantin en Moretuslei en met de Van Den Nestlei. Over het algemeen moet ook in de stad de doorstroming op de fietsostrade beter kunnen: de F1 zou voorrang moeten hebben op de dwarskruisingen met de Provinciestraat (aan de Mercatorstraat) en de Lange Kievitstraat (ter hoogte van het Mediaplein).

De motie waar hier wordt op aangedrongen, moet niet worden geïnterpreteerd als een verwijt naar de lokale besturen en dus zeker niet met die grondtoon worden opgesteld. Het moet integendeel de bedoeling zijn om alle betrokken actoren – gemeentebesturen, maar ook De Lijn, de politiezones, de Fietsersbond, ... – rond de tafel te brengen vanuit de vaststelling dat er zich lokaal enkele bijzonder gevaarlijke situaties voordoen op de fietsostrade F1. Die fietsostrade is een kind van weldoordacht provinciaal beleid en daarom is het logisch dat we als provincie

onze verantwoordelijkheid blijven opnemen. De motie dient dan ook een uitnodiging te bevatten aan de lokale besturen om een mogelijke coördinerende rol van de provincie in dit dossier met open armen tegemoet te komen.

Besluit

De provincieraad vraagt een geactualiseerde inventaris van de verkeersknelpunten op de fietsostrade F1 en op basis daarvan een motie aan de gemeenten die met een dergelijk knelpunt geconfronteerd worden op hun grondgebied. In de motie wordt aangedrongen op een dringende aanpak van de gevaarlijke verkeerssituaties en biedt de provincie haar expertise ter zake aan om de relevante partners rond de tafel te brengen.